

Pregled Dokumentata| Broj 29/19

Početna (/) / Dokumenti (/Docs/) / Službene novine Kantona Sarajevo (/Docs/Drzavni) / Dokumenti pregled

Službene novine Kantona Sarajevo, broj 29/19

Na osnovu člana 66. st. (1) i (2) Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) i člana 61. stav (4) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17 i 33/17), ministrica za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo donosi

PRAVILNIK

O NAČINU I OBLIKU PROVOĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNE PODRŠKE I STRUČNOG TRETMANA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuju se mjere odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana za učenike sa problemima u ponašanju i uopšte za zaštitu učenika, način postupanja učitelja/nastavnika/razrednika (u daljnjem tekstu: nastavnik), pedagoško-psihološke službe škole (u daljnjem tekstu: stručna služba škole), direktora osnovnih škola Kantona Sarajevo (u daljnjem tekstu: škola) i roditelja/staratelja/usvojitelja (u daljnjem tekstu: roditelj) radi osiguranja sveobuhvatnog razvoja učenika i njegove prilagodbe u društvu.

Član 2. (Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- a) učenik u riziku** - učenik kojeg okružuju različiti faktori rizika koji predstavljaju prijetnju njegovom razvoju i prilagodbi u društvu;
- b) primijećeno ponašanje** - predstavlja identificirane oblike ponašanja učenika koji ukazuju na postojanje faktora rizika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu;
- c) neprihvatljivo ponašanje** - svako ono ponašanje učenika koje na neki način ometa samog pojedinca u redovnom funkcionisanju, te može biti štetno i opasno po samog učenika i/ili njegovo okruženje. To su sva ona ponašanja koja su zakonski definisana kao zabranjena i za koje postoje propisane sankcije, a koja upozoravaju na nepovoljan razvoj i negativne ishode ako se pravovremeno ne interveniše, odnosno ne pruži dodatna stručna ili šira društvena pomoć za prevladavanje manifestiranih ponašanja;
- d) odgojno-obrazovna podrška** - ciljano stručno i sveobuhvatno djelovanje u školskom okruženju prema učenicima koje okružuju faktori rizika za pojavu neprihvatljivih ponašanja;
- e) stručni tretman** - sistem stručne podrške i intervencije usmjeren na učenike koji zbog različitih faktora rizika ne uspijevaju primjereno odgovoriti očekivanjima i zahtjevima školskog okruženja i svojim ponašanjem nanose štetu, prije

svega sebi, te drugima i/ili okruženju;

f) stručne službe u zajednici - centar za socijalni rad, centar za mentalno zdravlje u zajednici i svi drugi resursi u zajednici koji mogu osigurati najbolji interes djeteta;

g) individualni plan podrške (IPP) - razvojni dokument kojim se sistematično i timski planiraju mjere u okviru škole s ciljem pružanja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana u najboljem interesu djeteta;

h) individualni plan brige (IPB) - razvojni dokument s ciljem pružanja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana u najboljem interesu djeteta, kojim se planiraju mjere u školi i izvan nje, a u njegovoj izradi i realizaciji sudjeluju: dijete, roditelj, stručna služba škole, nastavnici, te stručne službe u zajednici;

i) prevencija - proces kojim se osnažuju pojedinci i sistemi kako bi bili spremni odgovoriti životnim izazovima, događajima i tranzicijama, stvarajući i podupirući uslove koji će promovisati zaštitu prava, prihvatljiva ponašanja i zdrave životne stilove, te omogućavati razvijanje i učvršćivanje prosocijalnih oblika ponašanja i time posredno predupriediti ispoljavanje neprihvatljivih oblika ponašanja;

j) koordinacija - podrazumijeva reagovanje u okvirima stručne službe škole i reagovanja u okviru saradnje stručne službe škole i stručnih službi u zajednici kojoj škola pripada;

k) zaštita učenika - podrazumijeva postupanje svih subjekata u skladu s principom najboljeg interesa djeteta u procesu pružanja podrške učeniku.

(2) Izrazi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom pravilniku ravnopravno se koriste za muški i ženski rod.

II. NAČIN I OBLIK PROVOĐENJA ODGOJNO-OBRAZOVNE PODRŠKE I STRUČNOG TRETMANA

Član 3. (Cilj odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana)

(1) Cilj provođenja odgojno-obrazovne podrške je da učenik usvoji djelotvorna individualno i društveno prihvatljiva ponašanja razvijajući vještine potrebne za sveobuhvatan rast i razvoj, te brižno ophođenje prema sebi, drugima i/ili okruženju na način da će se jačati faktori zaštite u učenikovom okruženju, posebno u školi i porodici, a što ima za cilj blagovremenu prevenciju pojave društveno neprihvatljivih ponašanja, uključujući rizike koja ukazuju na neprihvatljive oblike ponašanja u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija o neprihvatljivim oblicima ponašanja.

(2) Cilj stručnog tretmana je promjena neprihvatljivih oblika ponašanja kao i zaštita učenika kroz usvajanje djelotvornih individualno i društveno prihvatljivih oblika ponašanja.

(3) Osim ciljeva iz st. (1) i (2) ovog člana, provođenje odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana će da smanji rizike za neprihvatljive oblike ponašanja učenika, utiče na prevenciju neprihvatljivih oblika ponašanja, kao i da omogućiti osnaživanje nastavnika, stručnih službi i učenika za prepoznavanje faktora rizika za neprihvatljive oblike ponašanja, a putem utvrđenog načina i oblika djelovanja prema učenicima radi provođenja ovih mjera.

Član 4. (Svrha odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana)

(1) Svrha provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana zasniva se na ciljevima osnovnog odgoja i obrazovanja, u skladu sa članom 4. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17 i 33/17) (u daljnjem tekstu: Zakon), i to kako slijedi:

a) omogućiti da svaki učenik ostvari razvoj punih potencijala u skladu sa vlastitim sposobnostima, potrebama i interesovanjima;

b) razvijati kod učenika osjećaj i empatiju prema drugima;

- c) afirmirati poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda i pripremiti učenika za život u društvu zasnovanom na vladavini prava i vrijednostima demokratskog društva, socijalne pravde i uzajamnog uvažavanja;
- d) poticati razvoj učenika u cjelini, uzimajući u obzir sve njegove potrebe i posmatrajući ga kao jedinstveno i kompleksno biće;
- e) voditi brigu o mentalnom zdravlju učenika;
- f) uočavati, prevenirati i poduzimati interventne mjere u slučaju neprihvatljivih oblika ponašanja kod učenika i zaštititi učenike od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole;
- g) razvijati partnerstvo između roditelja i škole i
- h) razvijati partnerstvo između škole i lokalne zajednice radi unaprjeđenja odgojno-obrazovnog procesa.

(2) U provedbi ovog pravilnika, primjenjuju se opšti principi osnovnog odgoja i obrazovanja, sa posebnim fokusom na princip razvoja cjelovite ličnosti i razvijanje životnih kompetencija učenika.

Član 5. (Odgovornost škole za dobrobit djece)

- (1) Škola je obavezna brinuti o ostvarivanju najboljeg interesa učenika u situacijama nasilja, spolne zloupotrebe, zanemarivanja, odgojne zapuštenosti, zlostavljanja i izrabljivanja učenika, u skladu sa Zakonom, kao i drugim propisima donesenim u cilju zaštite prava djeteta u Bosni i Hercegovini i u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- (2) Osnovna škola je dužna da osigura uslove za sigurno odrastanje, odgoj i obrazovanje, kao i zdrav rast i razvoj učenika s ciljem osiguranja najboljeg interesa učenika.
- (3) Roditelji, nastavnici, direktori i stručna služba škole su obavezni da jednaku važnost pridaju odgojnom i obrazovnom radu sa učenicima.
- (4) U odgojno-obrazovnom radu nastavnici imaju odgovornost za sveobuhvatan rast i razvoj učenika, njegovu dobrobit, kvalitetu usvojenih znanja, vještina, navika i stavova, pravovremenog prepoznavanja faktora rizika u okruženju, adekvatno reagovanje i osiguranje najboljeg interesa učenika.
- (5) Stručna služba škole je dužna kroz odgojno-obrazovni rad i stručni tretman da pruža podršku u razvoju učenika, prevazilaženju razvojnih kriza, da prepozna faktore rizika u okruženju učenika, te reaguje u situacijama neprihvatljivih oblika ponašanja kao i da prevenira svaki vid ugrožavanja najboljeg interesa učenika.
- (6) Direktor je dužan da poduzima sve mjere u cilju ostvarivanja najboljeg interesa učenika, kao i da obezbijedi neophodne uslove za realizaciju odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana.

Član 6. (Kompetencije nastavnika i stručnih saradnika)

- (1) U cilju prevencije problema u ponašanju učenika direktor škole na početku svake školske godine upoznaje sve nastavnike s njihovim pravima, obavezama i odgovornostima propisanim ovim pravilnikom.
- (2) Na početku svake školske godine razrednik upoznaje učenike i roditelje o načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana učenika sa problemima u ponašanju ali i zaštititi učenika uopšte.
- (3) Kroz program obaveznog stručnog usavršavanja, nastavnici i stručni saradnici u osnovnoj školi su obavezni najmanje dva sata godišnje pohađati edukacije koje se odnose na oblast koja je predmet uređenja ovim pravilnikom.
- (4) Program iz stava (3) ovog člana donosi ministar u skladu sa članom 91. stav (3) Zakona.

- (5) U svrhu upoznavanja nastavnika sa oblicima neprihvatljivih ponašanja učenika i ostalih rizičnih ponašanja usmjerenih na zaštitu učenika, Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo će pripremiti poseban materijal za obuku nastavnika prema Programu obaveznog stručnog usavršavanja iz stava (3) ovoga člana.

Član 7. (Zaštita najboljeg interesa djeteta u toku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana)

(1) U toku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana obavezno je da se razrednici, nastavnici i stručni saradnici rukovode etičkim principima koji se odnose na savjetodavni rad sa djecom, kao i odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta koje se odnose na poštivanje prava i stavova djeteta.

(2) Razrednik ili stručni saradnik poziva učenika na savjetodavni razgovor u okviru škole (nasamo, poslije časa, poslije nastave).

(3) Razrednik ili stručni saradnik su dužni obezbijediti sigurno mjesto u okviru škole gdje će obaviti savjetodavni razgovor sa učenikom i roditeljem, kako bi se zaštitila privatnost učenika.

Član 8. (Utvrdjivanje faktora rizika za neprihvatljive oblike ponašanja i zaštitu učenika)

Stručna služba škole utvrđuje faktore rizika za neprihvatljive oblike ponašanja i zaštitu učenika, na osnovu Pravilnika o vođenju evidencija o neprihvatljivim oblicima ponašanja i zaštitu učenika.

Član 9. (Provođenje odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana)

Stručna služba škole provodi odgojno-obrazovnu podršku i stručni tretman učenika kojem je utvrđen problem u ponašanju u skladu sa članom 8. ovog pravilnika i osigurava odgovarajuću stručnu podršku roditeljima učenika.

Član 10. (Sadržaj odgojno-obrazovne podrške)

(1) Sadržaj odgojno-obrazovne podrške je usmjeren na stručni rad sa učenikom, i to kroz: savjetovanje, programe razvijanja komunikacijskih, socijalnih i životnih vještina učenika, pomoć u organizaciji i načinu učenja, poticanje odgovornog i prihvatljivog ponašanja, smisleno bavljenje slobodnim vremenom, usvajanje društvenih normi, prevenciju ovisnosti i druge sadržaje primjerene potrebama učenika.

(2) Roditeljima učenika, u skladu sa potrebama, pruža se: savjetovanje, unaprjeđenje roditeljskih vještina, podrška porodici i druge mjere podrške i osnaživanja.

(3) Oblici podrške učeniku u školskom okruženju uključuju:

- a) odgojno usmjeravanje učenika;
- b) individualne ili grupne razgovore usmjerene razvoju socijalnih i životnih vještina;
- c) uključivanje učenika u individualni i/ili grupni rad usmeren razvoj socijalnih vještina učenika;
- d) individualnu i/ili grupnu pomoć u učenju;
- e) uključivanje učenika u dopunsku ili dodatnu nastavu;
- f) dodatnu pažnju učitelja/nastavnika učenika usmjerenu poticanju aktivnog, sudjelovanja učenika u nastavnom procesu;
- g) uključivanje učenika u izvannastavne aktivnosti;

- h) individualno i/ili grupno savjetovanje roditelja/staratelja učenika s ciljem jačanja odgojnih kompetencija roditelja;
- i) osnaživanje i unaprjeđivanje kompetencija učitelja/nastavnika za rad s učenicima u riziku za razvoj neprihvatljivih oblika ponašanja i
- j) druge odgovarajuće oblike podrške.

Član 11. (Sadržaj stručnog tretmana)

Stručni tretman koji se provodi od strane stručne službe škole, podrazumijeva utvrđivanje uzroka neprihvatljivih oblika ponašanja, procjenu učeničkih potreba, definisanje sadržaja i oblika rada u skladu sa prepoznatim potrebama učenika.

Član 12. (Primjena Pedagoških standarda i normativa za osnovnu školu)

Odgojno-obrazovna podrška i stručni tretman iz čl. 10. i 11. ovog pravilnika provode se u skladu sa Pedagoškim standardima i normativima za osnovnu školu.

Član 13. (Saradnja razrednik - stručna služba)

(1) Kada je kod učenika primijećeno ponašanje koje se nalazi na Listi faktora rizika utvrđenoj Pravilnikom o vođenju evidencija o neprihvatljivim oblicima ponašanja i zaštiti učenika, nastavnik je obavezan da o tome usmeno obavijesti razrednika odjeljenja kojem učenik pripada.

(2) Razrednik, neposredno po saznanju, poziva roditelja, razgovara o primijećenom ponašanju učenika i zajedno s njim pruža adekvatnu odgojno-obrazovnu podršku učeniku.

(3) Ukoliko procijeni da problem ipak prevazilazi njegove/njene kompetencije, razrednik obavezno obavještava stručnu službu škole, na način primjeren okolnostima (pismeno ili usmeno). Ova obavijest uključuje sljedeće podatke: ime i prezime nastavnika, ime i prezime učenika, primijećeno ponašanje u skladu sa Pravilnikom o vođenju evidencija o neprihvatljivim oblicima ponašanja i zaštiti učenika.

(4) Ukoliko se roditelj ne odaziva na poziv ili ignoriše sugestije razrednika, razrednik odmah obavještava stručnu službu škole o primijećenom ponašanju učenika od strane nastavnika ili samog razrednika u cilju ostvarivanja najboljeg interesa učenika.

(5) Stručna služba škole unosi podatke o primijećenom ponašanju učenika na način kako je to propisano Pravilnikom o vođenju evidencija o neprihvatljivim oblicima ponašanja i zaštite učenika.

Član 14. (Saradnja stručna služba - roditelj)

(1) Stručna služba škole, neposredno po saznanju o problemima u ponašanju učenika, usmeno i pismeno poziva roditelje u školu, obavještavajući ih o primijećenom ponašanju.

(2) Stručna služba škole predlaže roditeljima mjere za odgojno-obrazovnu podršku i stručni tretman za učenika sa problemima u ponašanju.

(3) Stručna služba škole u saradnji sa roditeljima izrađuje Individualni plan podrške za učenika (u daljnjem tekstu: IPP), osiguravajući najbolji interes djeteta i zaštitu ličnih podataka.

(4) IPP iz stava (3) ovog člana je sastavni dio pedagoške dokumentacije koji se primjenjuje u odgojno-obrazovnom radu u skladu sa standardima struke.

(5) Ukoliko roditelj nije saglasan sa izradom IPP ili ne prihvata njegov sadržaj, stručna služba škole obavještava nadležni centar za socijalni rad i izrađuje IPP bez saglasnosti roditelja, u cilju ispunjavanja obaveze postupanja u najboljem interesu učenika.

(6) Nadležni centar za socijalni rad će realizirati adekvatne programe podrške porodici učenika za kojeg se kreira IPP.

Član 15. (Individualni plan brige)

(1) Ukoliko IPP ne daje očekivane rezultate i/ili ukoliko su primijećena ponašanja visokog rizika za učenika, stručna služba škole obavještava roditelja o tome, te daje prijedlog za izradu Individualnog plana brige (u daljnjem tekstu: IPB).

(2) IPB izrađuje stručna služba škole uz saglasnost roditelja, i u saradnji sa roditeljem i stručnim službama u zajednici, čija je stručna pomoć neophodna za provođenje IPB.

(3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, IPB se može izraditi i bez saglasnosti roditelja, ukoliko je to u najboljem interesu učenika.

(4) Ukoliko stručna služba škole ima potrebne kapacitete IPB se izrađuje u školi.

(5) Ukoliko stručna služba škole nema kapacitete za izradu IPB, traži pomoć stručne službe u zajednici koja izrađuje IPB, osiguravajući princip najboljeg interesa učenika.

Član 16. (Provođenje IPP i IPB)

Mjere iz IPP i IPB se realizuju u okviru škole, osim u situacijama kada je time ugrožen najbolji interes učenika i/ili je planirane mjere nemoguće realizovati u školi zbog visokog rizika, prirode podrške i neadekvatnog tretmana za učenika.

Član 17. (Završetak provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana)

Odgojno-obrazovna podrška i stručni tretman se provode u skladu sa potrebama učenika u potrebnom vremenskom periodu, koji nije uslovljen, odnosno ograničen na period trajanja školske godine.

Član 18. (Koordinacija stručne službe škole i stručnih službi zajednice)

(1) Stručne službe svih škola na nivou jedne opštine dužne su da organizuju koordinacioni sastanak radi razmjene informacija i iskustava o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika najmanje jedanput mjesečno.

(2) Sastanak se održava u prostorijama jedne od škola sa područja općine, vodeći računa o principu da u pomenutom ciklusu sve škole sa jedne općine budu domaćin sastanka.

(3) Sastanku prisustvuju predstavnici: stručnih službi škola, predstavnik općinskog centra za socijalni rad i predstavnik nadležnog centra za mentalno zdravlje u zajednici, koji djeluje u okviru doma zdravlja.

(4) Izuzetno, ukoliko je neophodno, sastanku može prisustvovati i policijski službenik iz reda odjeljenja za rad policije u zajednici, što procjenjuje predstavnik općinskog centra za socijalni rad.

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19. (Prelazna odredba)

Sve osnovne škole na području Kantona Sarajevo dužne su, po potrebi uskladiti svoje akte i rad sa odredbama ovog pravilnika u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 20. (Završna odredba)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 11/03-38-17465/19
08. jula 2019. godine
Sarajevo

Ministrica
Mr. **Zineta Bogunić**, s. r.

Hvala što ste naš pretplatnik. Koristite pogodnosti koje dobijate pretplatom.

O nama

Javno preduzeće Novinsko-izdavačka organizacija SLUŽBENI LIST BOSNE I HERCEGOVINE. Sva prava pridržana. 2014

Adresa

Džemala Bijedića 39/III
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Email: sllist@sllist.ba (<mailto:sllist@sllist.ba>)

Kontakti

Centrala

Tel: 033/722-030

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Uredništvo

Tel: 033/722-038

Email (<mailto:urednistvo@sllist.ba>)

Pravna služba

Tel: 033/722-051

Email (<mailto:info@sllist.ba>)

Računovodstvo

Tel: 033/722-045, Fax: 033/722-046

Email (<mailto:racunovodstvo@sllist.ba>)

Pregled Dokumenta| Broj 29/19

Početna (/) / Dokumenti (/Docs/) / Službene novine Kantona Sarajevo (/Docs/Drzavni) / Dokumenti pregled

Službene novine Kantona Sarajevo, broj 29/19

Na osnovu člana 66. st. (1) i (2) Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 35/05), člana 62. stav (2) tačka f) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17 i 33/17), ministrica za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo donosi

PRAVILNIK**O VOĐENJU EVIDENCIJE O NEPRIHVATLJIVIM OBLICIMA PONAŠANJA I ZAŠTITI UČENIKA****I. OPĆE ODREDBE****Član 1. (Predmet pravilnika)**

Ovim pravilnikom propisuje se obaveza osnovnih škola u Kantonu Sarajevo da vode evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika i zaštiti učenika (u daljem tekstu: evidencija), ovlaštenje za vođenje evidencije, svrha, sadržaj, oblik i način vođenja evidencija, čuvanje i uništavanje podataka iz evidencije, te zaštita ličnih podataka.

Član 2. (Sigurnost i socijalna zaštita učenika)

U svrhu vođenja evidencije iz člana 1. ovog pravilnika, škola je obavezna da stvara uslove za zdrav mentalni i fizički razvoj, te socijalnu dobrobit učenika; da se brine o sigurnosti učenika; da osigura uslove za uspješnost svakog učenika u učenju i vladanju; da prati zdravstveno stanje učenika dok boravi u školi i o tome obavještava ljekare primarne zdravstvene zaštite i roditelje, kao i da pruža savjetodavni rad učenicima, a u skladu sa članom 62. st. (1) i (2) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 23/17 i 33/17) (u daljem tekstu: Zakon).

Član 3. (Značenje izraza)

(1) Izrazi korišteni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

a) rano prepoznavanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika - podrazumijeva korištenje mehanizma procjene o ponašanju učenika. Rano prepoznavanje se obavlja putem procjene stručne službe škole, i to prema indikatoru: "Primjećeno ponašanje", a koji se cijeni prema grupi faktora rizika: "Neprihvatljivi oblici ponašanja";

b) primjećeno ponašanje - predstavlja identificirane oblike ponašanja djeteta koji ukazuju na postojanje faktora rizika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu;

c) neprihvatljivi oblici ponašanja učenika - svako ono ponašanje učenika koje na neki način ometa samog pojedinca u redovnom funkcionisanju, te može biti štetno i opasno po samog učenika i/ili njegovo okruženje. To su sva ona ponašanja

koja su zakonski definisana kao zabranjena i za koje postoje propisane sankcije, a koja upozoravaju na nepovoljan razvoj i negativne ishode ako se pravovremeno ne intervenira, odnosno ne pruži dodatna stručna ili šira društvena pomoć za prevladavanje manifestiranih poremećaja; sprječava i reaguje na povrede učenika;

d) sprječavanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika - podrazumijeva obavezu škole da poduzima svaki vid mjera propisanih Zakonom, ovim pravilnikom i drugim propisima donesenim na osnovu Zakona, koje imaju za cilj rano prepoznavanje znakova ponašanja koje može potencijalno da preraste u oblik neprihvatljivog ponašanja;

e) zaštita učenika - podrazumijeva postupanje svih subjekata uključenih u odgojno-obrazovni proces u skladu s principom najboljeg interesa djeteta u procesu pružanja podrške učeniku.

(2) Izrazi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom pravilniku ravnopravno se koriste za muški i ženski rod.

II. VOĐENJE EVIDENCIJE O NEPRIHVATLJIVIM OBLICIMA PONAŠANJA I ZAŠTITI UČENIKA

Član 4. (Ovlaštenje za vođenje evidencije i cilj)

(1) Pedagoško-psihološka služba škole (u daljem tekstu: stručna služba škole) je obavezna da vodi evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja ali i mjerama zaštite učenika kojima je neophodno pružanje odgojno-obrazovne podrške i stručni tretman.

(2) Vođenje evidencije iz stava (1) ovog člana zasniva se na ciljevima osnovnog odgoja i obrazovanja, u skladu sa članom 4. Zakona, i to, posebno, kako slijedi:

- a) poticati razvoj učenika u cjelini, uzimajući u obzir sve njegove potrebe i posmatrajući ga kao jedinstveno i kompleksno biće;
- b) voditi brigu o mentalnom zdravlju učenika;
- c) uočavati, prevenirati i poduzimati interventne mjere u slučaju neprihvatljivih oblika ponašanja kod učenika i zaštititi učenike od svih oblika nasilja/zlostavljanja u i oko škole,
- d) razvijati kod učenika osjećaj i empatiju prema drugima i
- e) razvijati partnerstvo između roditelja/staratelja/usvojitelja i škole.

Član 5. (Svrha evidencije)

Svrha evidencija iz člana 4. ovog pravilnika je:

- a) rano prepoznavanje faktora rizika kod učenika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu;
- b) rano prepoznavanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika u osnovnim školama Kantona Sarajevo, radi prevencije i zaštite djece od takvih oblika ponašanja;
- c) blagovremeno poduzimanje mjera od strane stručne službe škole koje su od značaja za sigurnost i socijalnu zaštitu učenika saglasno članu 2. ovog Pravilnika;
- d) blagovremeno i kontinuirano pružanje odgojno-obra- zovne podrške i stručnog tretmana učenicima kod kojih se prepoznaju faktori rizika koji negativno utiču na njegov razvoj i prilagodbu u društvu, te kod onih učenika koji ispoljavaju neprihvatljive oblike ponašanja, u skladu sa Pravilnikom o načinu i obliku provođenja odgojno-obra- zovne podrške i stručnog tretmana.

e) prikupljanje statističkih, zbirnih podataka (bez navođenja ličnih podataka putem kojih bi se mogao identificirati pojedinačno bilo koji učenik), s ciljem provođenja analize i poduzimanja mjera na unaprjeđenju prevencije i zaštite učenika u osnovnim školama u Kantonu Sarajevo.

Član 6. (Sadržaj evidencije)

(1) Evidenciju čine:

- a) evidencioni list i
- b) opis primijećenih ponašanja.

(2) Evidencioni list iz stava (1) ovoga člana, dat je u Prilogu 1. i čini sastavni dio ovog pravilnika, a sastoji od dva dijela:

- a) liste faktora rizika i
- b) obrasca za evidentiranje primijećenog ponašanja.

(3) Listu faktora rizika čini grupa faktora označenih kao: "Neprihvatljivi oblici ponašanja", a koja je operacionalizirana kroz indikator "Primjećeno ponašanje".

(4) U Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja se unose slijedeći podaci:

- a) ime i prezime učenika;
- b) razred i odjeljenje;
- c) opis faktora rizika/primijećenih ponašanja iz Liste faktora rizika;
- d) ime nastavnika koji je primijetio ponašanje;
- e) datum kada je ponašanje primijećeno.

(5) Opis primijećenih ponašanja, a prema Listi faktora rizika, utvrđen je u Prilogu 2. koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Član 7. (Oblik i način vođenja evidencije)

(1) Evidencija iz člana 4. ovog pravilnika se vodi u pismenoj formi.

(2) Unošenje podataka i upis primijećenih ponašanja u Obrazac za evidentiranje primijećenog ponašanja iz člana 6. stav (3) ovog pravilnika vrši stručna služba škole.

(3) Direktor osnovne škole na početku svake školske godine imenuje osobu iz stručne službe koja vrši poslove iz stava (2) ovog člana.

Član 8. (Čuvanje i uništavanje evidencije)

(1) Evidencija se čuva isključivo u posebno formiranoj arhivi u prostorijama stručne službe škole.

(2) Podacima iz evidencije isključivo raspolaže imenovana osoba iz člana 7. stav (3) ovog pravilnika, a u skladu sa važećim zakonskim propisima, strukovnim standardima i s ciljem ostvarenja principa najboljeg interesa učenika.

(3) Podaci iz evidencije iz tekuće školske godine mogu biti sačuvani samo u obliku zbirnih podataka s ciljem analitičkog

sagledavanja stanja u školi, bez navođenja ličnih podataka ili bilo kojih drugih karakteristika koji bi omogućili identificiranje učenika.

(4) Evidencija se potpuno uništava posljednjeg dana tekuće školske godine.

(5) Uništavanje evidencije vrši imenovana osoba iz člana 7. stav (3) ovog pravilnika, o čemu sačinjava zapisnik koji dostavlja direktoru škole u roku od tri dana.

(6) Direktor škole pismeno obavještava Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu Ministarstvo) o ispunjenju obaveze iz stava (4) ovog člana najkasnije osam dana od dana uništavanja evidencije.

(7) Na početku svake nove školske godine škole štampaju novi evidencioni list iz člana 6. stav (1) ovog pravilnika.

(8) U evidencioni list upisuje se samo onaj učenik, bez obzira na razred i odjeljenje, kod kojeg je po uvjerenju nastavnika, ali prema stručnoj procjeni stručne službe škole, primijećeno ponašanje iz Liste faktora rizika. Učenici kod kojih nije primijećeno ponašanje iz Liste faktora rizika ne upisuju se u Obrazac iz člana 6. stav (2) ovog pravilnika.

Član 9. (Obavezno stručno usavršavanje nastavnika i stručnih saradnika škole)

(1) U skladu sa Programom obaveznog stručnog usavršavanja, propisanim Pravilnikom o načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana, Ministarstvo će pripremiti stručni materijal za obuku nastavnika i stručnih saradnika, o svim oblicima neprihvatljivih ponašanja, ali i ostalim rizičnim ponašanjima koja se pojavljuju u školama, a koja ugrožavaju najbolji interes učenika.

(2) Ostala ponašanja koja nisu predviđena u "Listi faktora rizika" iz člana 6. ovog pravilnika, a za koje nastavnik procijeni da ugrožavaju najbolji interes učenika, prijavljuju se stručnoj službi škole bez unosa u evidenciju iz člana 4. ovog pravilnika.

(3) Stručna služba škole će na osnovu detaljne analize odlučiti o svakoj prijavi iz stava (2) ovog člana, a u skladu sa strukovnim standardima i principom najboljeg interesa učenika.

(4) Stručna služba škole je dužna i za ponašanja iz stava (2) ovog člana predložiti izradu "Individualnog plana podrške" ili "Individualnog plana brige" u skladu sa odredbama Pravilnika o načinu i obliku provođenja odgojno-obrazovne podrške i stručnog tretmana, ukoliko procijeni da je to neophodno i u najboljem interesu učenika.

Član 10. (Zaštita ličnih podataka)

(1) Na pitanja prikupljanja, obrade i davanja ličnih podataka sadržanih u evidenciji, koja se vodi saglasno odredbama ovog pravilnika, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11).

(2) Lični podaci učenika sadržani u evidenciji predstavljaju službenu tajnu.

(3) Svako postupanje sa podacima učenika iz evidencije provodi se u svrhu vođenja evidencija, kako je to utvrđeno ovim pravilnikom i Zakonom, te radi provođenja Zakonom utvrđenih ciljeva i načela osnovnog odgoja i obrazovanja, i u druge svrhe se ne može koristiti.

(4) Dužnost čuvanja tajnosti podataka iz evidencije, škola, odnosno odgovorna osoba stručne službe škole može biti oslobođena samo ako je to zakonom propisano i ako je to u najboljem interesu učenika.

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11. (Prelazna odredba)

Sve osnovne škole na području Kantona Sarajevo dužne su uskladiti svoje akte i rad sa odredbama ovog pravilnika u roku od 30 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 12. (Završna odredba)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo".

Broj 11/03-38-17464/19

08. jula 2019. godine

Sarajevo

Ministrica

Mr. **Zineta Bogunić**, s. r.

<u>Učenik/učenica, za vrijeme nastave, provodi vrijeme u kafićima ili kladionicama</u>	Sam/a ili u prisustvu vršnjaka ili drugih odraslih osoba.
<u>Učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti vršnjake</u>	Odnosi se na bilo koji opasan predmet koji nije školski pribor.
<u>Učenik/učenica skita i/ili prosjači</u>	Ukoliko učenik/ca skita i prosjači za vrijeme nastave ili nakon nastave sam/a ili sa roditeljima, ubilježite ovaj indikator.
<u>Učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje</u>	Učenik/ca javno iznosi stavove kojima se širi, podstiče, promovira ili opravdava rasna mržnja, ksenofobija i drugi oblici mržnje zasnovane na netoleranciji, uključujući i netoleranciju izraženu agresivnim nacionalizmom i etnocentrizmom, diskriminacijom ili neprijateljstvom prema manjinama, drugom i drugačijem. Učenik/ca javno iznosi ideje ili teorije koje zagovaraju, promoviraju ili podstiču mržnju, diskriminaciju ili nasilje protiv osoba ili grupa osoba na osnovu rase, boje kože, nacionalnog ili etničkog porijekla, kao i religije.

PRILOG 1.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje,
nauku i mlade

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за образовање,
науку и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Evidencioni list

Škola:

**RANO PREPOZNAVANJE FAKTORA RIZIKA I ZAŠTITA DJECE
OD NEPRIHVATLJIVOG OBLIKA PONAŠANJA**

	Neprihvatljivi oblici ponašanja
1	učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima
2	učenik/učenica konstantno (neopravdano) izostaje sa nastave
3	učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima
4	učenik/učenica ugrožava vršnjake (.. ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru..)
5	učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)
6	učenik/učenica se fizički sukobljava sa nastavnikom/icom
7	učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge (neutralizacija ..)
8	učenik/učenica je sklon(a) samopovrjeđivanju (autoagresija..)
9	učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima
10	učenik/učenica konstantno krši pravila škole
11	učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnjavama
12	učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole
13	učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari
14	učenik/učenica konzumira cigarete i/ili alkohol
15	učenik/učenica konzumira drogu
16	učenik/učenica, (za vrijeme nastave), provodi vrijeme u kafićima ili kladionicama

17	učenik/učenica u školu unosi opasne predmete kojima može povrijediti vršnjake
18	učenik/učenica skita i/ili prosjači
19	učenik/učenica iznosi ksenofobne stavove i/ili upražnjava govor mržnje
20	Nešto drugo što nije navedeno u popisu a tiče se ostvarenja principa najboljeg interesa djeteta –upisati

Obrazac za evidentiranje primjećenog ponašanja

ISKLUČIVO POPUNJAVA STRUČNA SLUŽBA ŠKOLE

Prezime i ime učenika	Primjećeno ponašanje (iz liste ponašanja - upisati)
	<u>Upisati:</u> Ime i prezime nastavnika koji je primjetio: _____ Datum: ____ / ____ / ____;
	<u>Upisati:</u> Ime i prezime nastavnika koji je primjetio: _____ Datum: ____ / ____ / ____;

PRILOG 2.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje,
nauku i mlade

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за образовање,
науку и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Opis primjećenih ponašanja iz Evidencije

Neprihvatljivo ponašanje	
Primjećeno ponašanje	Detaljan opis i pojašnjenje za eventualnu evedenciju primjećenog ponašanja
<u>Učenik/učenica je prkosan/prkosna i u konstantnom otporu prema školskim pravilima</u>	Učenik/ca na većini časova i u vannastavnim aktivnostima pokazuje bunt prema pravilima.
<u>Učenik/učenica konstantno izostaje sa nastave</u>	Ovaj indikator se odnosi na bježanje učenika/ce sa časova, kao i stalno odsustvo sa nastave za koje roditelji nemaju adekvatna opravdanja koja su u skladu sa školskim pravilnikom.
<u>Učenik/učenica je nasilan/nasilna (verbalno, fizički i relacijski) prema vršnjacima</u>	Ukoliko primijetite elemente verbalnog, fizičkog ili relacijskog nasilja učenika/ce prema vršnjacima, odnosno ponašanja sa namjerom da se nekome od vršnjaka nanese emocionalna ili fizička povreda, ubilježite ovaj indikator, čak i ako je primijećeno nasilno ponašanje djeteta manifestovalo samo jednom. Na primjer, ukoliko učenik/ca namjerno udari drugo dijete, isključuje ga iz grupe vrijeđa vršnjake, ubilježite indikator (uključujući i ponašanja na Internetu, npr. vrijeđanje na društvenim mrežama ili isključivanje iz grupe).
<u>Učenik/učenica ugrožava vršnjake (ili druge osobe) u digitalnom okruženju (cyber prostoru..)</u>	Učenik/ca putem interneta (Facebook, Viber, Instagram, itd) kontinuirano šalje uznemirujuće sadržaje, vrijeđa, hakira u tuđe profile, isključuje iz grupa, dogovara tuče, širi glasine, postavlja kompromitirajuće fotografije sa namjerom da nanese štetu svojim vršnjacima ili drugim osobama.
<u>Učenik/učenica pasivno svjedoči i snima nasilje (među vršnjacima)</u>	Učenik/ca koristi mobitel kako bi snimio/la nasilje među vršnjacima ili svojim prisustvom podstiče nasilje među učenicima i ne reaguje niti prijavljuje nasilje nastavnicima i stručnoj službi škole.
<u>Učenik/učenica se fizički sukobljava sa nastavnikom/icom</u>	Učenik/ca ispoljava fizičku agresivnost prema nastavnicima.
<u>Učenik/učenica vrlo često za svoje loše postupke optužuje druge</u>	Učenik/ca smatra da je uvijek neko drugi kriv.

<u>Učenik/učenica je sklon(a) samopovrjeđivanju</u>	Ukoliko primjećujete da dijete udara glavom ili tijelom o zid, grize ruke, baca se na pod namjerno, na rukama ima ožiljke od reckanja ili bušenja kože određenim oštrim predmetima, označite ovaj indikator.
<u>Učenik/učenica pokazuje jake izljeve bijesa pri minimalnim podražajima</u>	Učenik/ca pokazuje izrazite bijesne reakcije u situacijama koje doživljava kao frustraciju (npr. kada ne može prvi da stoji u redu ili kada mu vršnjaci uzmu bez pitanja stvari sa stola).
<u>Učenik/učenica konstantno krši pravila škole</u>	Ukoliko učenik/ca i pored opominjanja nastavnika, kontinuirano krši školska pravila, ubilježite ovaj indikator.
<u>Učenik/učenica inicira i/ili učestvuje u tučnjavama</u>	Učenik/ca inicira i/ili učestvuje u tučama sa svojim vršnjacima iz iste ili druge škole, ili generalno inicira i učestvuje u tučama u i/ili izvan škole.
<u>Učenik/učenica namjerno uništava javno dobro u i oko škole</u>	Npr. učenik/ca razbije školski prozor, crta sprejem po školskoj fasadi.
<u>Učenik/učenica u školi prisvaja tuđe stvari</u>	Ukoliko primijetite da je učenik/ca sklon/a prisvojiti stvari vršnjaka ili nastavnika, ubilježite ovaj indikator.
<u>Učenik/učenica konzumira cigarete i/ili alkohol</u>	Ukoliko ste primijetili ovakvo ponašanje ili sumnjate da dijete konzumira neku od navedenih psihoaktivnih supstanci u okviru škole, školskog dvorišta ili van škole, ubilježite ovaj indikator.
<u>Učenik/učenica konzumira drogu</u>	Ukoliko ste primijetili ovakvo ponašanje ili sumnjate da dijete konzumira drogu u okviru škole, školskog dvorišta ili van škole, ubilježite ovaj indikator.